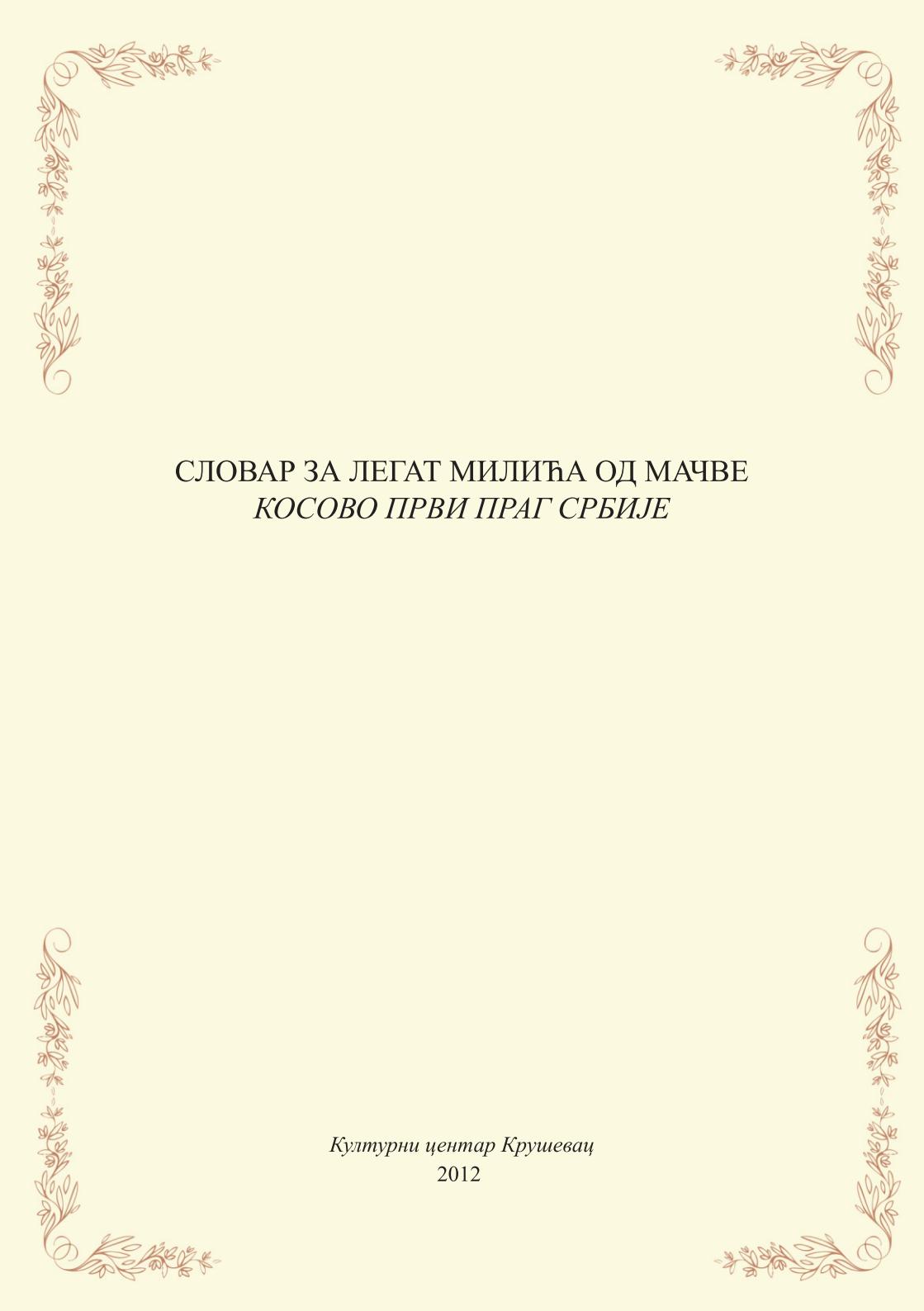

СЛОВАР ЗА ЛЕГАТ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ
КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ

СЛОВАР ЗА ЛЕГАТ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ *КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ*

Културни центар Крушевач
2012

*Ви сте ми сви венац за столом, гости моји
Милић од Мачве*

„Ви сте ми сви венац за столом, гости моји”, велики уметник би и данас изговорио у сусрет *Друштво љубљу* 2012, како је изговарао поздравно слово на Радован кули још 1994. године поводом његове крсне славе Апостола Томе.

Његово уметничко тројство завештано Лазаревом граду, галерија *Косово први праг Србије*, фреска *Обретење Лазареве главе* у Дому Синдиката и споменик *Мајка Србија и мајка Грчка* на Костурници, стигла је на радост и ползу српског народа, све то укрцано у његов *Звездани Четворопрег*.

Путник намерник Милић од Мачве, претоварен балванима, застаје на стопи града Крушевца и каже *једну преграду из свог ковчега изручио сам, овде, срастајући с душом нашег поднебља*. Гост, Милић од Мачве донео је кофер пун дарова, постајући наш рођак.

Песникиња Мира Алечковић нам сведочи, када је дово-

дила важне госте у Крушевцу: „Ишли смо да видимо Споменик Косовском Јунацима Ђорђа Јовановића, Росандићеву Косовку девојку, Митрићев Споменик Лазару, на сводовима општинске зграде велике мозаике Младена Србиновића, и настање фреске *Обретење Лазарево*“.

Уметник је имао два решења (скице се чувају у Легату). Определио се за оно, по савету великог поете Васка Попе, а то је значило развијање композиције по систему уписаног координатног система. Централни елемент је Лазарева глава која искаче из бунара и трипут се окреће у слободном простору. Глава је сачињена од косовских изгинулих јунака и њиховог оружја. Сантрач бунара је од издубљеног храстовог пања, с жилама Лозе Немањића.

С десне стране, тешки летећи балвани стишћу српског двоглавог орла. С леве стране, две злокобне птичурине носе одсечену главу Дамњанову. А све нам је то Милић испричао поетским сликарским језиком који се види и на свим сликама у Легату.

Сведочи нам и сам Споменик Мајка Србија и Мајка Грчка на Костурници, јер споменици носе истину, отргнуту од заборава, попут отшелника, путника од времена ка вечности. Идеја универзалне мајке, јер мајке рађају децу, а деца су анђеоска наивна створења. Мајка Грчка у једном прелому историје, прелому српске душе, уздиже нашу мајку Србију.

Словар за Легат Милића од Мачве у прилогу доноси текстаметарни документ о кључним тренуцима за стварање галерије *Косово први праг Србије*, у облику Слова Милића од Мачве по водом поклона збирке граду Крушевцу, узвратно слово Града Крушевца за аутора - задужбинара и ктиторску композицију с прочеља галерије.

Исписујемо овај Словар, следећи траг кичице славног уметника која оставља његову силуету да се сјатимо око ње...

Небојша Лапчевић

СЛОВО МИЛИЋА ОД МАЧВЕ ПОВОДОМ ПОКЛОНА
ЗБИРКЕ СЛИКА ГРАДУ КРУШЕВЦУ
КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ

Имајући на уму да Крушевац гаји посебан осећај за неговање културе као стари престони град Срба, а услед немогућности да свој циклус слика *Косово први праг Србије* изложим као сталну поставку у замишљеној Кули крај Грачанице и делимично у Историјском музеју у Приштини, као промовисаном Витезу чувару косовских манастира од стране Патријарха Српскога Господина Германа, донео сам одлуку да такав поклон уручим вољеном Крушевцу, јер постоје вишезначни разлози за такву одлуку. (Између осталог, мој отац Радован служио је „стари кадар“ у Крушевцу и из тог града упућен у ослобођење Косова и на Кумановску битку 1912.)

Први преговори о поклону покренути су пре две године

на иницијативу двојице културних посленика Крушевца, поете Љубише Ђидића и философа Павла Бубање, сами од себе прозваних „малим мравима“ онима који као мрави раде марљиво и истрајно на ползу свеопштег културног успона свога града. Јубиша именује себе као „десног мрава“, а Бубања као „левог“ тако су одприлике и политички обојени.

Уз њих су нераздвојна имена два председника: Владимира Тасића, начелника Расинског Округа и Милоја Михајловића, председника Крушевачке Општине, као и Мирка Јовановића, председника Извршног одбора Општине. Сви ће бити прослављени (заједно са архитектом Ђирковићем) у посебној ктиторској слици приложеној спомен галерији. А кад смо већ ту, да објаснимо овај феномен јединства људи као руководилаца града, који је у Крушевцу по свему специфичан у Србији.

Наиме, никада у Србији ни један град нема свој јединственији радни и идејни тим који доводи до бОљитка у развоју једнога града. Без обзира на страначка убеђења, чак и идеолошке размирице, које се почесто осећају у српском друштву. Крушевљани су увек били једна душа, борећи се стално да у свој град унесу што више културе. Тако је било у како у тешким временима партијског једноумља, тако и сада у време вишепартијског надметања и препуџавања њених лидера.

Подсећам и на године седамдесете, када сам 1971. извео монументалну зидну слику „Лазарево обретење“ у крушевачком Дому синдиката. Било је незамисливо да слика таквог националног и митолошког садржаја и значаја буде исликана у званичној установи у било којем граду Србије. Но, ипак ствари су се касније компликовале (реакције су дошли споља, па преко градског Комитета Партије спровођена вольја виших органа). Донета је била тајна одлука у Београду да се зидна слика прекречи! Међутим Крушевљани су организовали дежурстава и дању и ноћу ради заштите слике, а међу њима су били и људи из управе града, као што је храбри (покојни) Слободан Јовановић, тадашњи председник Општине.

Ако су се борили као лавови за парче културе у своме граду, барем им се и исплатила та борба. Не знам други град у Србији који има четири монументалне скулптуре изложене на јавним местима, или неколико монументалних слика и мозаика. Зар такву средину не треба наградити и оваквим даром: поклоном скоро целог свог сликарског опуса везаног за инспирацију звану Косово и Метохија, а који су одиста први праг српског дома. Нисам узалудно свој циклус разговетно назвао „Косово први праг Србије“, наравно подразумевајући српско присуство на тим просторима и у античко доба, много пре владавине Александра великог, код Мажуранића најављеног као „Лесандра, Србљанина, цара славна...“ ЛЕСНИ (шумски) ДАР , Лесандар, ударио је први на своје Србље (Србаље Трибале) на Косову, па је битку изгубио, те је одустао од даљег уједињења Европских Сораба и покушао са сабирањем азијских и афричких сународника. Поражен од својих најпречих, ту на Косову, обратио се тим јогунастим Земљацима питањем без преводиоца: „Да ли се ви, моји Србаљи, ичега и икога бојите на земаљском шару?“ Они су му одговорили: „Никога и ничега сем да нам се небо не обруши на Земљу“. (Зна се и то да су се Александру, успут све до Индије, обраћале разне народне делегације са даровима, а да притом није био потребан преводилац. Све су то били исти Индоевропљани, језички обележени као Сороби или Срби).

То само указује да су се Срби, као потоњи и митолошки народ Хелена и Римљана сећали и пропасти Атлантиде од пре 11700 година, када је пепелни пуор лаве, истиснут испод атлантиског копна, обавијао скоро цели земљани омотач, у трајању за скоро хиљаду година. Тада је и дошло до депигментације коже и појаве сасвим белих Сораба на северу Европе, задешених тамо у расијању одмах после отапања европског ледника, којег отопи Голфска струја, сада већ сасвим без своје запреке, Атлантиде. Ови бели Сораби ће касније у таласима запљускивати југ Европе, посебно Балкан, што им је и био некадашња прадревна колевка из времена Лепенске и Винчанске културе. Тако се и створила

нова аутохтонија белих и смеђих Срба преко још аутохтонијих Сораба са Косова и средњег Подунавља, једног од четири позната Пупка Планете, одређених за четири основне људске расе (Тибет за жуту, Абисинска висораван са Килиманџаром за бакарну или црну расу, и стеновите планине у Америци за црвену расу).

Ето, драги моји Крушевљани, нисте ни слутили докле до сеже енigma звано Косово: оно није само први праг Србије, оно је са централним деловима Балкана уједно и прво геолошко тло, које је као такво једино провиривало из праокеана Тетис, а који је покривао цео простор Европе и Средоземног мора. То већ геологи знају – има томе равно 63 милиона година – да је постојао само Балкански, односно Хемски (Хумски) Алхипелаг од целе копнене Европе. Овде досежемо и до самог митског рађања кћери Европе, настале из загрљаја празмије Орион (Опион), она која је сама себе родила и ОПИЛА се љубављу са Праокеаном Тетис, касније у грчкој митологији прозваним Посејдоном, то јест оним који је успео једино ПОСЕДОВАТИ ту опијену празмију, нашу праматер Земљу. О свим овим етимолошким и митолошким тајнама наћи ћете у мојој тек изашлој књизи преписке са др Олгом Луковић Јановић под насловом, *Огњена лавица са Јелице*. На старим грчким и римским мапама, простор Балкана једини се и представљао именом топонима Европе, док су остали простори Европе били обележену посебним насловима.

Са великим задовољством сам састављао овај списак по клочењених слика везаних за судбину Косова, престоног града Крушевца и старих предела некадашњих српских држава. Пронашао сам и своје гимназијске и студенске слике, аквареле, темпере и цртеже, те многе приложио овој поклоњеној збирци. Нек се нађу на стопи по којој је мој отац Радован табао као регрут, маштајући са својим осталим српским крилатим војницима, по нешеним епским певањем о нужном ослобађању Косова и освети над Турцима, што нас зауставише у најлепшем расту средњевековног стасања. Ношени гусларевом песмом и кликта-

вим гласом горских вила, из епског певања, нису штедели својих 92.000 млађаних живота, палих на косовско – мађарском ратишту у 1912. години. (Основа корена МАК је српско МАЋ . То јест СТАРА МАЈКА . У Србији многа насеља носе називе Maћe, а „Стара Маћедонија“ је извршије исказано од појма „Стара Маћедонија“. Уосталом и Руси кажу за своју отаџбину – „МАЋ РАДНАЈА“).

Сада смо пред новом осветом Косова, и то ће сасвим за-сигурно остварити стасити и крилати српски соколићи. Соко нек нам од сад и буде симбол на новом грбу. Е МОЈ СОКОЛЕ! – била је узречица и завештање свакодневно код наших старих, па и мог оца Радована. Ево, и ја почињем све чешће узајмљивати поштапалицу – СОКОЛЕ МОЈ! Но. О томе ћemo дубље размишљати пред нове подухвате који треба да нам обезбеде коначну победу народне снаге и воље. Важно је да ми данас славимо устројство једног новог културног гнезда у Крушевцу, у овом дому лепих уметности.

За мене посебно позитивно значење има ова стопа ста-рога столног града, где положемо ова дела, што је некад била стари житни млин. Он је својом мељавом, попут каквог жишака среће, успављивао млинара и помељаре, упућујући их у маштарску сферу размишљања о животу и раду. Маштом су и створене све ове слике, данас изложене. Желео бих да и у реалном животу, као што се то и маштарским чиновима постиже у слици, будемо коначно спашени као народ. Једну преграду из овог Ковчега За-вештања изручио сам, овде, на радост и ползу славног Српског рода, најстаријег народа Европе и по сведочењу старих историчара (Халкокондил из X века: Срби народ најстарији ΣΕΡΒΩΝ ΔΕΟΣ ΣΟΥΠΡΑ ΑΝΤΗΚΑ– сервои демос супра антика).

У Крушевцу лета сушнога 2000 по Христу односно 7508. године по византијском рачунању времена, када је отпочео период нашег задњег сећања; или 11700. од пропasti Атлантиде; или 23200. година од Ветског, пре којег су и грађене египатске пирамиде као успомена на долазак човека за Звезде Северњаче.

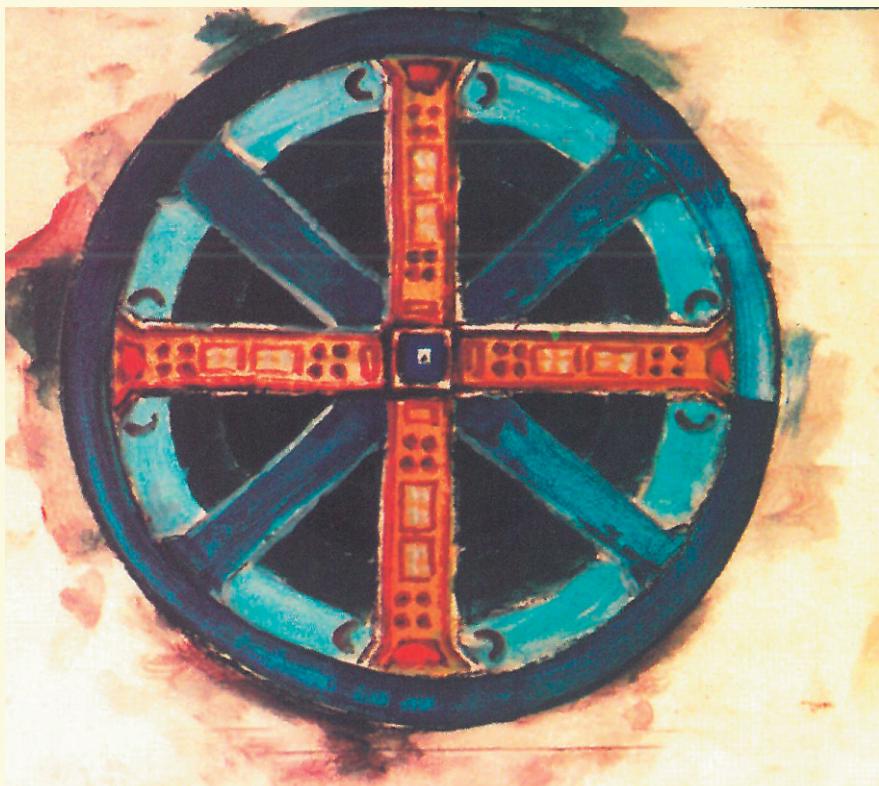

Милић од Мачве

Генерал Лепенски, стар најмање 14 000 година што ће рећи да потичем од најдубљег дна Лепенске цивилизације.

Ктиторска композиција, уље на лесониту (68 x 120)

УЗВРАТНО СЛОВО ГРАДА КРУШЕВЦА
ЗА АУТОРА И ЗАДУЖБИНАРА
ПОКЛОН ЗБИРКЕ СЛИКА
>КОСОВО, ПРВИ ПРАГ СРЕБРЕН
МИЛИЋА ОД МАЧВЕ
У СЛАВУ УМЕСТНИКА,
ЦАРСКОМ ГРАДУ КРУШЕВЦУ НА ЧАСТ,
СРПСТВУ ЗА ЉУБAV

УЗВРАТНО СЛОВО ГРАДА КРУШЕВЦА ЗА АУТОРА И ЗАДУЖБИНАРА ПОКЛОН ЗБИРКЕ СЛИКА КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ ПОКЛОН ЧАСТИ И СЛОБОДЕ ЗА СВА ПОКОЛЕЊА

Оцењујући важност догађаја посебне задужбине у култури при откривању читаве једне цивилизације кроз уметничко дело – средњовековне, са посебним задовољством смо приступили отварању овог замашног донаторског пројекта за град Крушевача.

Кроз неколико сусрета и договора са Милићем од Мачве схватили смо да опус *Косово први праг Србије*, заслужује посебну пажњу у оквиру једног целовитог издавачког простора сталне поставке. Одлучили смо да то буде посебно издвојена зграда у улици Цара Лазара, будућој пешачкој зони, преко пута Лазарице и Лазареве куле, па смо приступили адатапцији простора прилагодљивог у излагачке сврхе за смештај целовитог циклуса поклоњених слика, првобитно намењеног Историјском музеју у Приштини, а делимично и Кули – витеза чувара косовских манастира, замишљеној да се изради крај манастира Грачаница.

Посебно извршна власт општине крушевачке и Расинског округа изражава задовољство што је аутор поклон – збирке пружио неограничен избор радова са темом Косова, почев од ране гимназијске и студентске фазе, па све до година сликарског зрења, чак и са догађајима страдалаштва Косова на измаку овог чудног и трагичног XX века. Ту су укрштене и слике темпером које су послужиле младом уметнику 1954. године као конкурсни радови за пријем на Академију ликовних уметности у Београду

и ако сасвим рођен у слободном експресионистичком стилу, па самим тим одударале од пропозиција за пријем... Слике су ипак уважене као необично успели конкурсни радови. (Пријемну комисију сачињавали: Зора Петровић, Мило Милуновић, Марко Челебоновић, Недељко Гвозденовић, Сретен Стојановић). Ове су темпере биле као уводно сведочење, не само о таленту младог уметника, већ и о смислу за историјску тему коју ће сликар по неговати кроз целокупни свој развојни пут.

Уосталом, и ликовни критичари како наши тако и страни, нашег су задужбинара прогласили највећим историјским сликарем савремене уметности. Посебно када се уметност буде вратила човеку и његовим људским слабостима – Изречено у закључку дојена наше ликовне критике др Миодрага Коларића. Велики критичар даље излаже у својој расправи за Милићеву монографију „Од Лепенског вира до Српске Веданте“ (издање 1992) и следеће: „Покривајући својим платнима широки простор моралне кризе нашег друштва, Милић од Мачве обухвата једно обимно време, мада ни оно није довољно да обухвати све ратне сукобе и сва оружана недела за која знамо. Утолико је Милићева порука озбиљнија, а нада коју полаже у здрав разум људске заједнице, прожета је извесним оптимизмом. Милић од Мачве меша раздобља и збивања, преплиће стварно с измишљеним и реално са сновићењима, али је у стању да и најстравичнијим призорима приђе с неочекиваним изливима топлине и осећања.

И Милићев циклус о Косову као првом прагу Србије, снажно говори о херојској или и трагичкој збиљи наше јужне покрајине, но са приметном дозом оптимизма у завршници свију збивања. Овај оптимизам се осећа у топлини уметникове палете која је разиграна већ у раној младости, а издашно предата раскоши колорита у каснијем развоју. То је она топлина средовековља увек присутног на српској фресци што целу епоху обележава поетским изразом „византијског плавог“.

Оно што је Крушевац изгубио на плану уметности не-срећним самообијањем фресака у цркви Лазарици с почетка овог века, надокнађено је данас овим Милићевим изложеним делима, овде преко пута баш те несрећне Лазарице, Лазареве донжон – куле и „бијелога кнежевог двора“ који ће, надамо се ускоро бити изграђен, заједно са целим старим Крушевачким столним градом. Овај циклус слика, темпера, цртежа, акварела и објеката (а у плану је уметника да изваја у мрамору испред галерије и скулптуру Косовске девојке са Орловић Павлом) континуирано говори о проходјалим историјским уметничким стилским епохама: средњовековља, барока, класицизма, реализма, и то све заогрнуто велом надреалне стварности. „У фантастичном и нема више фантастичног, постоји само стварно“ каже наш философ, Јелена Станковић, најмлађа ћирилична Милићева и даље наставља: „Пошто је живот неухватљив, ни уметност се не може ослонити на логику. Она не може да одговори на питања, она их поставља. А то је довољан разлог који наводи на закључак да уметност, одиста и без провере изазива потрес. Она нас избацује из беспутности, а самим тим мења и нас саме. Свака истинска уметност приказује уметников однос према животу. То је доживљавање света у трагању за тајнама а свака права уметност није имуна од тог лутања. Зато машту морамо пустити да живи, да не сме бити ограничена и злоупотребљена. Сада разумем оно бретоновско – „Драга машто, оно што у теби највише волим, то је што не прашташ. У том случају мој отац јесте надреалиста, и у тој сфери уметници јесу спашени, док се фантастично доказује као стварно могуће и сагледиво попут сваке реалности која се испречује у животу. Како опстати а бити креативан- овај циклус пружа ту наду. Стално певање о Косову је вечна битка за Косово, а то певање њему не завршава се нашим временом.“

У том смислу проблем венчног трајања националних, духовних и сваких других вредности објашњава наш Крушевачки филозоф Павле Бубања у својој расправи *Три доксологије*, „преко

задње молитве Богу Светог Саве 1235. године пред своје умирање: *Заиста нема tame за Твоје очи, нема збрке у Твојој мудрости, нити поређења са Твјом лепотом. Ти си ме водио од моје младости Својом десном руком, и хранио ме медом и млеком Твога ума. Ја сам био само оруђе у твојим рукама у привођењу једног од Твојих народа небеском стању. Благослови народ мoga оца и учини га великим у светости међу народима.*

Стари престони град Крушевац, знаће да цени дародавчеву жељу и вольу да ова стална поставка слика Косова као првог прага Србије остане у провереној стопи отпора свим тиранима. Овде је честити Кнез рекао наше велико НЕ башбозуку турском, који је кренуо да безобзирно увала европску културу у јад и непочим поље људског беспућа. Наши млади нараштаји нека се уче на овом примеру пожртвовања и неуморног рада једне генерације и једног од битних прегалача наше културе. Милић од Мачве, врсни и врли уметник који у свим приликама поклања пажњу дивовима из наше прошлост, али не занемарује ни савремени отпор наших нараштаја, као и све трагичне збиље које нас неправдом окружују. *Политих пострадања српског Косова*, из 1999. године, као и друге, то најбоље потврђује.

Овом граматом, град Крушевац и сви његови житељи, изражавају пуну захвалност цењеном зографу српских простора, унапред верујући да је креативна моћ уметности превелика, а преко које ни српски народ неће поклекнути ни пред којим освајачем, као што је показао у минулој години бруталног насртја атлантске алијансе на нашу поносну Отаџбину, чије тло и поднебље наш уметник крсти сасвим оправдано – Пупком Планете. Креативне могућности уметности, и културе уопште, сматрају се врхом свих људских и умних творилачких напона. Ова стопа галерије - музеја је доказана снага тих наших могућности и почетак новог препорода српског народа као што је својевремено средњовековном ренесансом започео монументални процес слободног сликања у нашим манастирима и дво-

ровима, трпезаријама, улазним и бранич - кулама. Народ виоског електролитског купања, како воли да каже наш дародавац, на специфичном геолошком тлу Србије и руже ветрова, увек ће смоћи снаге да потврди новим препородом свој опстанак и битак, јер је уједно под вечним креативним набојем, превладавајући и највеће тешкоће, попут и осмогодишњих санкција које ни један други европски народ не би издржао: само аутохтони народи опстају и својим квалитетом и издржљивошћу храбре и остале угрожене средине, пружајући им могућност да се и они упишу у Миробиту књигу посташа народа.

*Изговорено у светломе граду Крушевиџу
у Двехиљадитом лету по Христу*

Председник Општине Крушевац

Милоје Михајловић, с.р.

Начелник Расинског округа

Владимир Тасић, с.р.

Председник Извршног одбора

Општине Крушевац

Мирко Јовановић, с.р.

За поетско-философку сферу

Љубиша Ђидић, с.р.

Павле Бубања с.р.

Јевросима мајка

Кнез Лазар и Књегиња Милица

Прослава обнове Донжон куле у Крушевцу

Опроштај Књегиње Милице са
братом Бошком Југовићем

Зарука Милоша и Вукосаве на
Лазаревом двору

Појава Деспота

ИЗ БИОГРАФИЈЕ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ

Када је 1991. године приредио велику ретроспективу изложбу у Народном музеју у Београду, велики српски сликар Милић од Мачве (1934-2000) у својој Монографији која је обухватила 489 његових дела, има одељак под насловом О СЕБИ, где је између остalog рекао:

„Рођен сам од оца Радована (од рода Станковића пореклом у Пештровићима) и мајке Десанке (пореклом са Велебита, где се хвата веза са Космосом) у мачванском Белотићу. Академију Ликовних уметности завршио је 1959. са паралелним студијама архитектуре. Оснивач сам групе Шабачких сликара, групе Медијала 1954, члан светског Удружења „Фантазмажи“ од 1958, УЛУС-а од 1960, Српског друштва „Лада“ од 1967, а у својој Радован-кули у Мачви окупљао уметнике и маштаре. Као и у здању на зvezдари („кули на седам ветрова“) Стихар на Полисаду („кула ни на небу ни на земљи“). После велике прославе која је обеле-

жила 600 година од Косовске битке постао сам вitez-чувар Грачанице“..

Од преко 1200 самосталних изложби у земљи и иностранству, дела овог највећег српског историјског сликара /Павле Васић/, налазе се у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности, палати Уфичи у Фиренци, Ватканском музеју, Музеју Гугенхајм у Њујорку, Музеју уметности и историје у Женеви итд.

Крушевцу је поклонио из свог косовског циклуса за ову Галерију преко 120 дела, у радио монументалну фреску Обретење Лазареве главе у Дому синдиката (1971) и Споменик Мајка Србија и Мајка Грчка (1999) на Расинском платоу.

РЕКЛИ СУ О МИЛИЋУ...

Ликовна критика као и цела српска културна јавност видела је у делу Милића од Мачве сликара моћне историјске инспирације, део свести свога времена, у равнотежи етике и естетике, историјске и националне усмерености.

Галерију *Kосово, први prag Србије* са 120 дела, подарио је граду Крушевцу крајем минулог века - налазећи у наговорима крушевачких пријатеља *старатеље* за њен будући рад, а у древном старом граду честитога кнеза оправдање за синхронизовану визију између мита и савремености.

У тренутку када се адаптирана галерија отварала 2000-те године, велики сликар је умро. Заживела је тек 2008. године и припојена Културном центру Крушевац. Конципирана као веома жива културна установа, галерија данас остварује поред ликовних и многе друге мултимедијалне програме / књижевни, сценско-музички.../

О грандиозном делу Милића од Мачве најбоље су сведочили његови савременици:

У садашњем преокрету Србије Милић је имао свој удеј у уметности и култури. Његов глас и његове поруке последњих деценија биле су истрајне и бескомпромисне... Његово дубоко сећање поетичности и непредвидиве маштовитости, недвосмислени су и јединствени у свом свету, у одлучности, у одговорима на гогеновска питања: ко смо, куда идемо?

др Павле Васић, 1989.

Он је склон симболима, то је очигледно, али нема ничега од стравичне мистерије једног Хијеронимуса Буша, он осуђује ратна пустошења и злочине, али не тако безнадежно као Франциско Гоја, он је истински забринут за будућност човечанства или без опоре ироније једног Салвадора Далија. Он ће сигурно бити проглашен за највећег историјског сликара наше савремене уметности.

др Миодраг Коларић, 1991.

Ликови које Милић слика одају ону замишљену одсутност коју видимо на ликовима наших православних светитеља... Станковић је свом снагом одбијао да прими онај модернистички, а у сушитини туђи модел лепоте нуђен из Европе, видећи перспективу наше уметности у синтези естетских идиома тековина културе Истока и Запада...

др Ђорђе Кадијевић, 1991.

Милић од Мачве час нуди плач Матере Божије, или пад Икара, или летеће трупце, који су гласници не зна се које катализме. Човек се осећа да се просто духовно купа код овог алхемичара садашњости и будућности...

Стефан Реј, Брисел, 1980.

Својом изложбом у Риму овај српски сликар се дефинитивно наметнуо нашој пажњи и дивљењу.

Конечно, својим делима ушао је у сам Ватикански музеј.

Канилучини, Рим, 1974.

Садржај

ПРЕДГОВОР - <i>Небојша Лапчевић</i>	04
СЛОВО МИЛИЋА ОД МАЧВЕ ПОВОДОМ ПОКЛОН ЗБИРКЕ СЛИКА ГРАДУ КРУШЕВЦУ	
КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ	06
УЗВРАТНО СЛОВО ГРАДА КРУШЕВЦА ЗА АУТОРА И ЗАДУЖБИНАРА ПОКЛОН ЗБИРКЕ СЛИКА КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ ПОКЛОН ЧАСТИ И СЛОБОДЕ ЗА СВА ПОКОЛЕЊА	13
ИЗ БИОГРАФИЈЕ МИЛИЋА ОД МАЧВЕ	20
РЕКЛИ СУ О МИЛИЋУ	22

Словар за Легат Милића од Мачве
Косово први праг Србије

Издавач
Културни центар Крушевић

За издавача
Мр Мирољуб Смиљковић

Приређивач
Небојша Лапчевић

Лектура
Јелена Протић-Петронијевић

Дизајн корица и графичка обрада
Јелена Ивановић

На корицама
Детаљ са слике **Ктиторска композиција** Милића од Мачве

Штампа
Сиграф, Крушевић

Тираж:
300

ISBN 978-86-7068-034-0

Крушевић, децембар, 2012.

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 СтанковићМ.(082)

75(497.11)"19"(084.12)

069.51:75(497.11)

СТАНКОВИЋ, Милић, 1934-2000

Словар за легат Милића од Мачве : Косово први
праг Србије / [приређивач Небојша Лапчевић]. -

Крушевац : Културни центар, 2012

(Крушевац : Сиграф). - 24 стр. ; илустр. ; 21cm

Ауторове слике. - Тираж 300. - Из биографије
Милића од Мачве: стр. 20-21. - Рекли су о Милићу:
стр. 22-24.

ISBN 978-86-7068-034-0

а) Културни центар (Крушевац). Галерија "Косово
први праг Србије" б) Станковић, Милић (1934-
2000)

COBISS.SR-ID 195655692